

Öronregister på väg mot framtiden - SÖR!

RUT FLORENTZSON, otokirurg emeritus, Fd Sahlgrenska

PO ERIKSSON, Docent, ÖL, Akademiska

ÅSA BONNARD, Bitr ÖL, PhD, Karolinska, asa.bonnard@sll.se

PETER BOU RAHAL, ÖL, SÄS

för referensgruppen för det svenska öronkirurgiska registret

INTRODUKTION

Svenska öronkirurgiska registret (SÖR), utvecklas, och sedan ett år tillbaka har kvaliteten på data förbättrats samtidigt som ny viktig information registreras!

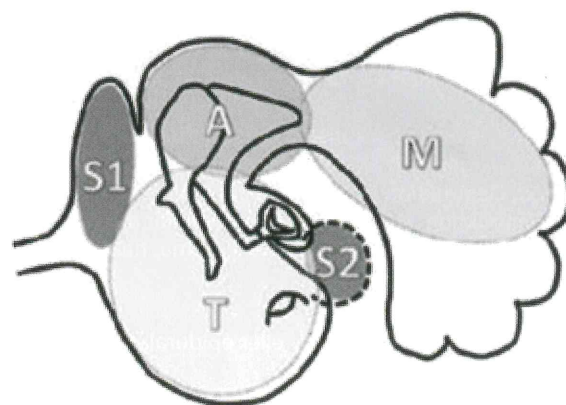
De kvalitetsregister som Sveriges kommuner och regioner (SKR) förordar har från ÖNH-specialitetens sida resulterat i 9 delregister. Kvalitetsregistret för myringoplastik infördes år 1997 och har därefter utvecklats kontinuerligt i syfte att inkludera mer information och fler ingrepp. Den första stora revisionen gjordes 2013, och samtidigt bytte registret namn till "Registret för myringo- och ossikuloplastik". Sedan dess har svenska öronkirurger årligen rapporterat ungefär 1000 ingrepp till registret. Parallellt har samtliga öronkirurgiska ingrepp rapporterats till Svensk öronkirurgisk förening (SÖF). Flertalet av dessa cirka 3000 ingrepp har saknat kvalitetsuppföljning.

För ett år sedan föddes det nya "Svenska öronkirurgiska registret"; SÖR, kombinerar SKR:s önskan om kvalitetsregister med SÖF:s önskemål om att skapa register som möjliggör uppföljning på nationell, klinik- och individnivå för all kirurgi vid kronisk otit.

Referensgruppen för myringo-ossikuloplastik har i samarbete och med stöd från SÖF:s nuvarande och tidigare styrelse utarbetat det nya registret, som sjuades den 1 oktober 2020.

BESKRIVNING AV SÖR

All kronisk otitkirurgi, det vill säga sådan kirurgi som traditionsenligt följs upp i minst ett år, ska inkluderas i det nya registret. Det bör kunna öka täckningsgraden, eftersom man som kirurg inte behöver fundera på om en viss operation ska inkluderas i kvalitetsregistret eller ej.

- S1 - protympanon
- T - tympanon
- A - attikus/antrum
- S2 - sinus tympani/facialis
- M - mastoid

Fig 1. Bild över kolesteatomutbredning.

Ingrepp som *inte* ska registreras är operationer utförda enbart i hörselgången, ingrepp enbart på örontrumpeten, mastoidektomi vid akut mastoidit, operationer med hörselimplantat, skullbaskirurgi (till exempel vestibulära schwannom), atresioperationer, operationer av maligna och benigna tumörer, takfönsteroperationer, operationer för spontan eller traumatisk otolitikvorre. Cochleaimplantat och otoskleros har egna kvalitetsregister.

I samband med operationen görs en första inmatning elektroniskt. Beroende på vilken operationstyp som väljs "öppnas" olika följdfrågor upp. Om det rör sig om ett kolesteatom ska utbredningen anges i en figur (Fig 1) och kolesteatomet ska klassificeras enligt EAONO. Ett

Staging enligt EAONO:

Stadieindelningen gäller kolesteatom utgången från pars flaccida och pars tensa, kongenitala kolesteatom och kolesteatom utgången från trumhinneperforation. Stadieindelningen gäller inte apexkolesteatom (petrous bone cholesteatoma).

Stadium I

Kolesteatom endast lokaliserat till området (site) där det startade.

Stadium II

Kolesteatom som involverar två eller fler områden (sites).

Stadium III

Kolesteatom med extrakraniell komplikation eller andra tillstånd.

Facialis pares, Labyrintfistel, Destruktion av den beniga hörselgången mer än halva den beniga hörselgångens längd, Destruktion av tegmen som kräver rekonstruktion, Adhesivotit, Postaurikulär abscess eller fistel, Abscess extra-auralt (exv xygoma, hals).

Stadium IV

Intrakraniell komplikation.
Purulent meningit, Sudural- eller epiduralabscess.

Fig 2. Exempel på Tool-tip.

flertal ”tooltips” är inlagda för att vägleda den person som registrerar (Fig 2).

Exempel på nya kvalitetsindikatorer är preoperativ radiologisk utredning, användande av endoskop och facialismonitor peroperativt.

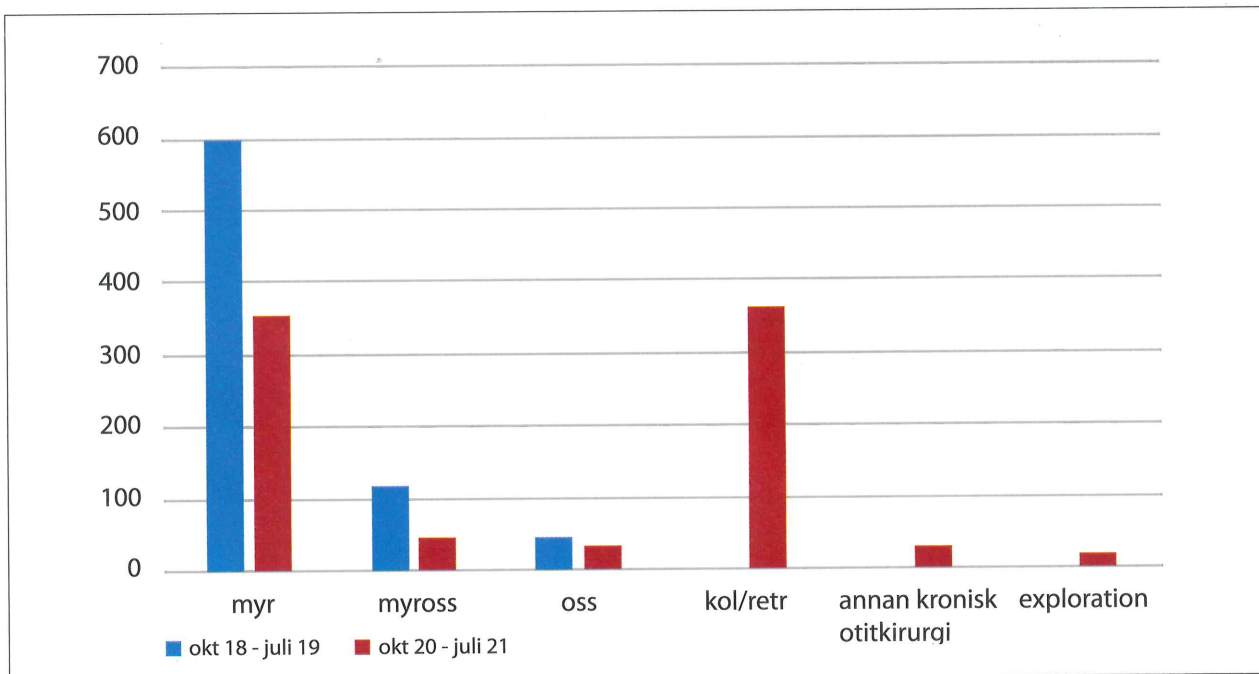
SAMMANSTÄLLNING AV INREGISTRERINGAR EFTER 10 MÅNADER

Trots pågående pandemi har registret startat upp och ett stort antal ingrepp har inkluderats. Vi ser att antalet myringoplastiker är lägre än tidigare år, men glädjande nog har många kolesteatomingrepp registrerats. Referensgruppens tolkning är att kolesteatomkirurgi setts som prioriterad under Covid-19 pandemin, men att livskvalitetsförbättrande myringoplastiker har fått stå tillbaka (Fig 3). Totalt hade 363 kolesteatom registrerats till och med 31 juli 2021. Utbredningen av dessa kolesteatom redovisas i Fig 4. Inför 77% av kolesteatomoperationerna hade en preoperativ röntgenundersökning (CT och/eller MR) utförts, medan facialismonitorering användes i 76% av fallen. Ur registret har man också kunnat utläsa att strikt endoskopiska operationer fortfarande är ovanliga vid kronisk otit; endast elva stycken är registrerade hittills.

ÅTERBESÖKSREGISTRERING

Den andra registreringen görs ett år efter operationen. Där registreras resultat av operationen, samt eventuella komplikationer. De viktigaste utfallsmåtten är hel trumhinna, kolesteatomfritt öra samt hörselresultat. En viktig nyhet är att man kan ange orsak till att återbesök saknas. I skrivande stund är det för tidigt att redovisa några återbesöksdata för den nystartade delen, men det återkommer vi med under nästa år!

Fig 3. Antal operationer före och under coronapandemin.

FRAMTIDEN

Individuella öronkirurger har ofta en tydlig uppfattning om vilken ICD-kod och KVÅ-kod som ska användas för att ange diagnos och ingrepp vid en operation. Däremot saknas många gånger samsyn mellan olika kliniker och olika kirurger avseende hur koderna ska användas.

Under arbetet med att ta fram det nya registret hade referensgruppen som mål att vi i Sverige ska använda diagnos och operationskoder mer enhetligt för att på sikt få en nationell samsyn. Med hjälp av "tool-tip"-verktyget i de elektroniska formulären kan man se vilka koder vi rekommenderar. På sikt kan kanske ett enhetligt kodande bidra till att kvalitetsregistret kan få en automatisk överföring av data från journalen.

Under nästa år kommer en ny användarvänlig lösning för utdata att presenteras, där man kan få statistik på klinik-/regionnivå samt jämföra med riket. Arbetet med detta pågår just nu. Möjlig-

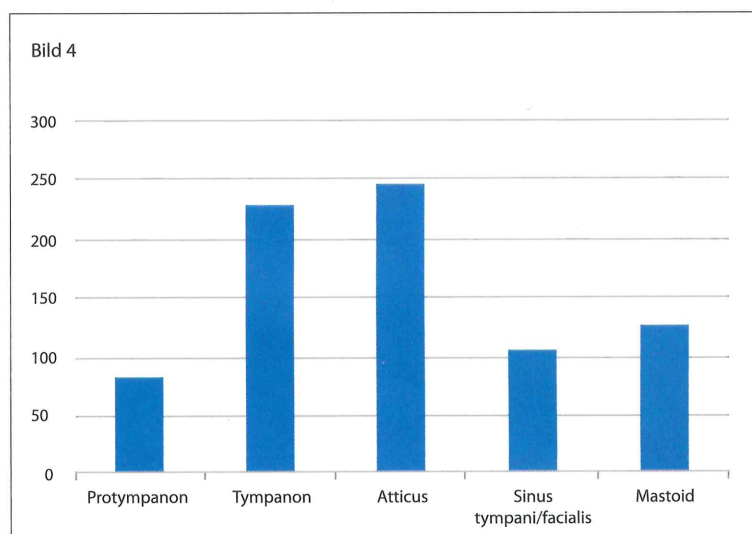

Fig 4. Fördelning av lokalisering vid kolesteatom. Varje kolesteatom kan finnas på en eller flera lokaliseringar. Totalt antal ingrepp är 363 st.

heten att få ut sina egna personliga operationsresultat kommer snart att finnas på hemsidan. Glöm dock inte att skriva in din personliga operatörskod när du registrerar dina operationer! ■

Registergruppen för Svenska Öronkirurgiska Registret från vänster Rut Florentzon, Per-Ola Eriksson, Åsa Bonnard, Sara Olaison, Eva Westman, Malin Nordwall Berglund. Peter Bou Rahal saknas på bild.

